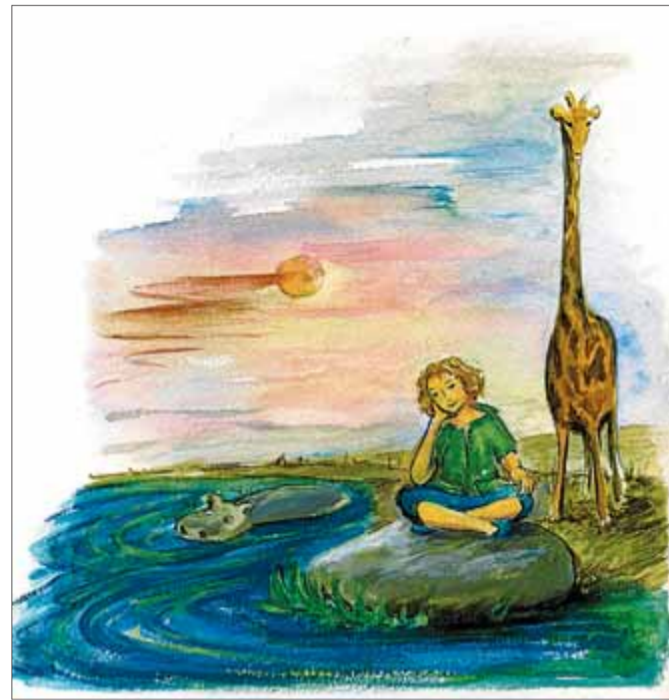

Jordi Llompart Narrador i periodista

‘El cor damunt la sorra’ (Random House Mondadori, 2006), del periodista Jordi Llompart (Barcelona, 1962), s’ha convertit en un dels llibres infantils més venuts dels darrers anys a Catalunya ●
Text: Neus Ràfols ● Foto: Taumh

Vostè que ve del periodisme, ¿quins ingredients va abocar en aquest conte perquè ja hagi venut més de 30.000 exemplars i porti sis edicions impreses, en la versió catalana?

Doncs no ho sé... Aquest conte ha sorgit d’un impuls personal molt interior, després de la mort de la meua filla Jana. Jo crec que l’amor, la imaginació i els bons sentiments que s’hi exposen són el que fan connectar el llibre amb la gent. És un llegat d’humanitat condensada en un petit infant, en una personeta de set anys que vol descobrir el món i es fa les preguntes de la vida: per què existim i de quina manera ho hem de fer.

Per què va situar el relat en un desert africà, a Namíbia?

El desert, com també ho podria ser el Pol Nord o Sud, és un dels llocs on la natura sobreviu en les condicions més extremes possibles i és on es poden trobar les respostes sobre l’existència. I quines són? Que viure és una sort, com gaudir de la vida. En llocs com en el desert, on la vida és tan difícil, qualsevol animal, planta i ésser, dona més valor i significat a la seva existència.

Va trobar en la literatura un refugi per metabolitzar el seu dol?

L’experiència de la mort d’un ésser estimat és molt dura, i cada persona la viu, l’entén i la transforma d’una manera pròpia i diferent. Un dia vaig sentir la necessitat de traslladar a paper sentiments; ni arguments ni memòries. I ho vaig fer amb la intenció que allò que escrivia fos llegit només per mi i, com a molt, per les altres persones que estimaven la Jana, com la seva mare i els avis. Però com un fet íntim.

I de quina manera el conte va passar a ser publicat?

Quan vaig acabar d’escriure’l, tampoc sabia que tenia una forma i que es podia convertir

“La pèrdua d’un ésser estimat et fa comprendre millor la vida”

en un llibre. Va ser quan alguns amics meus em van demanar que els deixés llegir el que escrivia. Em van dir que era preciós, amb una gran intensitat emotiva i em van animar a publicar el conte. Jo no tenia cap interès especial a fer-ho. Fins i tot em provocava una mica de pudor. Però aleshores, com tot a la vida, que és una contínua transformació de pensaments, jo mateix vaig transformar el sentiment que allò que havia escrit era una cosa molt íntima, en un altra reflexió. Vaig dir-me: Ostres! La meua filla era una persona increïble. Tenia una imaginació enorme i seria molt maco que aquest món es pogués comunicar a altres

nens i persones que se senten infants. Expressar-ho perquè gaudeixin i estimulin aquest univers de bons sentiments, d’amor i de compassió positiva. El conte té un propòsit modest: connectar amb aquells nens i persones que senten que el seu cor creix en llegir-lo.

“Quan som petits i descobrim el món, ho fem amb el cor a la mà i complent oberts. Amb els ulls oberts. Amb el cor obert. Amb la mentalitat oberta i amb un enorme entusiasme per viure. Per gaudir de les coses i d’un futur que ens ha de venir. Després, com més van passant els anys, més ens anem capficant pels aspectes materials lligats a la nostra vida: les obligacions, els convencionalismes, les necessitats i tota una sèrie

En la carta de presentació del llibre vostè afirma que és en la infantesa quan “l’univers d’emocions brilla amb llum pròpia” ja que després, “malauradament es va apagant i cobrint d’ombres”. Així és com veu el món dels adults?

Quan som petits i descobrim el món, ho fem amb el cor a la mà i completament oberts. Amb els ulls oberts. Amb el cor obert. Amb la mentalitat oberta i amb un enorme entusiasme per viure. Per gaudir de les coses i d’un futur que ens ha de venir. Després, com més van passant els anys, més ens anem capficant pels aspectes materials lligats a la nostra vida: les obligacions, els convencionalismes, les necessitats i tota una sèrie

de qüestions que ens oprimeixen. Comencem a descobrir que el món és una teranyina molt complexa d’interessos, de sentiments, d’influències, i que tot no depèn de nosaltres. Ens adonem que formem part d’aquesta enorme teranyina que és la humanitat sencera, i que hem de nedar davant de molts perills i reptes. Aleshores és quan desenvolupem estratègies per enfrontar-nos a aquest món, i quan comencem a perdre aquella ingenuïtat, aquella puresa, aquell cor net d’infant. I ens omplim de necessitats per construir la infraestructura de la nostra realitat: l’economia dels somnis. Però ho fem estenent una

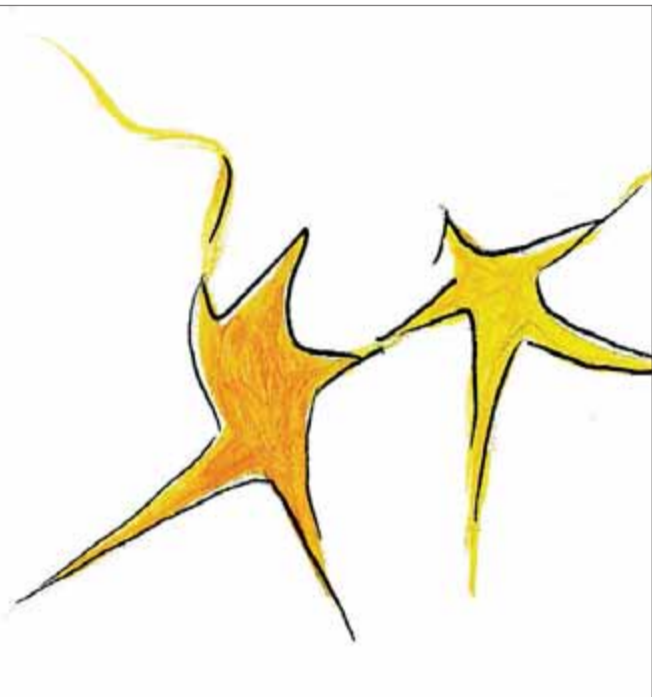
xarxa d’obligacions amb les quals ofeguem aquesta imaginació riquíssima que tenim quan som nens. És molt curiós el fet que quan estem en el llindar de la mort volem tornar a recuperar la infantesa, perquè és el moment més maco de l’existència.

Tant ‘El cor damunt la sorra’ com molts dels documentals que ha rodat se situen a l’Àfrica. Què l’imanta d’aquest continent?

Bé, el conte està centrat a Namíbia perquè és on vaig perdre la meua filla. Ella tenia una il·lusió enorme per veure un continent que li estimulava molt la imaginació a través dels contes i les vivències pròpies que li explicava abans d’adormir-se. L’Àfrica és un lloc on es continua conservant la natura primigènica del nostre planeta. Malauradament cada vegada són menys els reductes on es manté. A l’Àfrica l’home i la dona senten la humilitat de ser un ésser en igualtat de condicions que la resta d’éssers vius del planeta. Allà els humans ens sentim més despulats d’aquesta teranyina d’obligacions i deures de la nostra civilització prepotent i rica. Això és el que em fascina de l’Àfrica i el que a molta gent l’atrau. Ara bé, tampoc cal magnificar-ho. El més important és que siguem capaços de plantar la llavor per ser humils allà on anem i reconèixer la bellesa de la natura i de les formes de la vida on estiguem.

Aquest Jordi Llompart sembla molt diferent del que veïem presentant i dirigint el ‘Telenotícies’ de Televisió de Catalunya durant dotze anys.

L’etapa a Televisió de Catalunya va suposar la culminació del meu projecte professional periodístic. Va ser una època molt interessant i enriquidora, però com totes les etapes, tenen un principi i un final. Els últims anys vaig sentir que el futur que tenia a Televisió

GLÒRIA LLOMPART

Explorador de la condició humana

El cor damunt la sorra (Random House Mondadori, 2006; amb il·lustracions de la germana de l'autor, Glòria Llompart) ha estat equiparat pels crítics amb *El Petit Príncep*, de Saint-Exupéry, pel seu contingut filosòfic, que neix del dol de l'autor per la mort de la seva filla a l'Àfrica. "Com a viatger i periodista sempre havia desitjat investigar sobre la veritat de la condició humana". Aquestes paraules de Jordi Llompart en un dels seus llibres, *Seres*

y *estrelles* (Plaza & Janés, 2000), esbossen la trajectòria del periodista, coneguda especialment pels 12 anys que va treballar a Televisió de Catalunya. El seu l'anhel d'explorar la condició humana està present en tots els projectes que ha impulsat: periodístics, cinematogràfics i editorials. N'és un exemple la col·lecció de llibres que va dirigir, *Què podem esperar de* (Círculo de Lectores, 2002-2003), en els quals

s'exposen les reflexions d'intel·lectuals d'arreu sobre el medi ambient, l'economia i altres camps del saber. La mirada cinematogràfica de Llompart també cerca auscultar aquesta condició humana. *El misteri del Nil* (2005), el primer llargmetratge espanyol en format Imax -vist per sis milions d'espectadors arreu del món- i *L'oblit del passat* (1996) se sumen a molts d'altres documentals que ha dirigit i que tenen imprès aquest segell personal.

de Catalunya era el de continuar fent pràcticament les mateixes coses. Aleshores vaig decidir que era el moment de canviar i explorar nous terrenys, com el cinematogràfic. Lògicament, el Jordi Llompart d'aquest conte també és el Jordi Llompart del passat. No hi veig tanta diferència, però la pèrdua d'un ésser estimat et fa comprendre millor el procés de la vida. Ara bé, tampoc voldria donar-li tanta transcendència, perquè no sóc l'únic que ha viscut com una persona molt pròxima li marxava.

Com percep el periodisme actual?
Crec que està en un procés de crisi molt profunda. Una de les coses que em van motivar a prendre un altre camí va ser que els últims anys m'adonava que aquell periodisme que tenia en ment i que consistia a investigar, contrastar fonts i fer projectes comunicatius, ambiciosos i profunds, no existia. Vaig adonar-me que tot això havia mort i que estem en una societat que valora la immediatesa d'un misatge ràpid, concís i sobre el qual ningú reflexiona ni contrasta. Estem immersos en una voracitat de consum mediàtic i informatiu terrible. I aquest no és el periodisme pel qual jo em vaig entusiasmar quan tenia 18 anys i em va cridar a fer una carrera, pel qual vaig fer el meu viatge iniciàtic a Bolívia, amb vint anys, per passar cròniques. Com en totes les professions, hi ha coses que es fan bé o malament, i també hi ha bons peri-

odistes. Però dins del marc global, el pes que té el periodisme ben fet, amb rigor, és mínim, i això em fa molta ràbia. Crec que els periodistes ens hem convertit en soldats dels exèrcits dels diferents interessos que mouen els fils de la nostra societat.

El 2000 va deixar Televisió de Catalunya i va fundar l'empresa Òrbita Max, dedicada a projectes audiovisuals i cinematogràfics, especialment en format Imax. Per què aquest camí d'exploració?

El format Imax és un cine molt particular en què s'explota l'espectacularitat al màxim i l'espectador es converteix en el protagonista de les experiències cinematogràfiques que veu a la pantalla. Estem parlant d'un tipus de cine que es projecta en pantalles de més de 600 metres quadrats i es filma amb un negatiu que és gairebé deu vegades més gran que el de 35 mil·límetres. A més, la majoria dels cines Imax estan ubicats en museus o ciutats del coneixement i, per tant, es pretén que les pel·lícules que s'ofereixen, a més d'entretenir, aconseguixin aportar algun tipus de coneixement al públic. Aquests components educatius i alhora d'entreteniment fan que aquests tipus de projectes siguin especialment interessants per a mi. Contemplo la meua feina, com a periodista i persona inquieta, per transmetre coneixement i comunicar-lo.

Parlant de projectes, ¿quins té enfilats? ¿Un altre llibre infantil?

Aquest conte és una cosa insòlita i dubto molt que en torni a escriure un altre, perquè no sé si m'hi veuria amb cor. Crec que seguiré amb els projectes cinematogràfics. Amb la productora estem treballant en una gran pel·lícula centrada a l'Àfrica en la qual es barregen personatges reals amb animació i efectes especials. És un gran repte que em fa molta il·lusió.

“Crec que el món del periodisme està en un procés de crisi molt profunda”